

Hvordan jobber vi?

Lokale og regionale utfordringer

Klima- og miljødepartementet, februar 2014

FNF Rogaland består av 15 frivillige organisasjoner og 4 friluftsråd og representerer ca. 50 000 medlemskap og ca. 500 årsverk i frivillig arbeid. Dette er tall som betyr mye for lokale og regionale myndigheter. Vi har også to lokale fora, FNF Stavanger og FNF Haugalandet. Dette blir også lagt merke til. De lokale FNF-ene er viktige for å skape engasjement i organisasjonene om de nære naturområdene. I Stavanger møter FNF jevnlig med kommunen og gir på denne måten tidlig direkte innspill.

Opgavene står i kø. Noe av den kraftigste befolkningsveksten er forventet i Rogaland. Rogalendinger er spesielt glade i veier, pukkverk, sandtak, kraftverk og deponering. Mens det funderes over post-oljeinntektskilder går ting fort for seg. Før vi vet ordet av det foreslås det vindkraftverk ved nabolag, høyhus i strandsonen, og en ny by i matfatet. Industri og utbyggere dominerer, krav mangler eller følges ikke opp, og organisasjoner klare knapt å overholde et fåtall blant alle høringsfristene. Med FNF har vi i alle fall en sjanse til å samle oss om de mest alvorlige sakene. Det er derfor gledelig at Departementet støtter FNF videre og at dette også anbefales i den Nasjonale strategien for et aktivt friluftsliv.

Hvordan og hva jobber vi med?

FNF bidrar med kunnskap og innspill på tvers av et vidt spekter av saksområder fra lokale tiltaksplaner til tunge naturvernsaker og kompliserte regionale planprosesser:

Hvordan arbeider vi?

- Vi har ca. 6 møter i arbeidsutvalget (AU) og 2 -3 møter i hver av de lokale FNF-ene pr. år. AU og de lokale faglige rådene fordeler oppgaver
- Årsmøtet/fellesmøte er styrende organ
- Felles FNF høringsuttalelser kan komme i tillegg til uttalelser direkte fra enkeltorg.
- Vi sender nå kommentar til alle vindkraftsaker – nå som mål er overoppfyllt og 'ja'områder i vindkraftplanen spilles som trumfkort etter at 'nei'områder er tatt
- Organisasjonene velger av og til å samarbeide direkte uten å gå om FNF-sekretariat
- Vi inviterer rådgivere i administrasjon til AU og FR møter – for eksempel sykkelprosjektleder – neste blir frivillighetskoordinator – av stor verdi for org.
- Vi arrangerer dialogmøter i forbindelse med møtene – i for- eller etterkant
- Koordinator jobber selvstendig og følger opp strategiplan, årsplan, vedtak på møtene og direkte konsultasjon med AU representanter

FNF Rogaland har utrettet mye siden oppstart i 2001 - et utdrag:

- Arrangert seminarer for styremedlemmer, ressurspersoner og ansatte i organisasjonene, bl.a om småkraft, vindkraft, og vannforvaltning
- FDP Vindkraft – ressursgruppe og høringer
- Blant de viktigste bidragsyterne i arbeidet med å verne Bjerkreimsvassdraget
- Forfattet og utgitt en veiledning for vurdering av småkraft

- Sørgt for at vindkraftproblematikk blir tatt opp i media, bl.a. i flere program på NRK Rogaland
- Stavangers KDP idrett, fysisk aktivitet og naturopplevelse; innspill førte til en prioritering av natur- og friluftslivsorganisasjoner med tilhørende 'naturhus' (nå også nasjonalt våtmarksenter), årlige stimuleringsmidler til lag og foreninger, og samarbeidsprosjekt med Stavanger Turistforening om 52 hverdagsturer.

Nylig:

- Regional planstrategi – ressursgruppe + høring – resulterte i omprioritering som løftet Fylkesdelplan for friluftsliv, idrett natur- og kulturvern (FINK) til topps (var opprinnelig vedtatt utsatt)
- Regional folkehelseplan – kompetansegrupper for fysisk miljø og fysisk aktivitet + høring. Resulterte i at friluftsliv ble løftet opp som eget satsingsområde
- Løftet fokus på kraftutbygging opp på et høyere nivå via DNT som har resultert i et aktivt samarbeid på Vestlandet – 'DNT Vest'
- Arrangerte vellykket storsamling med politiske toppkandidater og organisasjonene aug. 2013 – nyttig for organisasjonene og ønskes gjentatt
- Uttalt oss i svært mange vindkraftsaker – dette er svært komplekse saker og ekspertise fra flere organisasjoner er nødvendig

Nå:

- Regionalplan for massehåndtering på Jæren - referansegruppe
- Vannforvaltningsplan for Vannregion Rogaland og tiltaksplaner for vannområdene – ressursgrupper og høringer
- Viktige lokale og interkommunale saker, f.eks KDP Sykkelstamveg
- Dialogmøte med rådgivere i Fylkeskommunen primo 2014
- Dialogmøter med de viktigste partiene – parti forparti – startet i 2013
- Kommuneplaner, spes. Stavanger og Haugesund
- Areal og transportplan på Haugalandet
- Kraftsaker - vind, vann, nett – stadig flere komplekse og sensitive saker - gjelder i de fleste fylker
- Deponisaker – noen i Rogaland – flere alvorlige i andre fylker

FNF Koordinator:

- Sørger for at de regionale organisasjonene er informert om relevante saker, planer, møter, konferanser, tilskuddsordninger osv.
- Gjør seg kjent med og deltar i arbeidet med relevante planer og planprosesser
- Kjenner organisasjonene og får innspill slik at tema som gjelder dem blir adressert
- Kan møte på dagtid
- Deltar på nasjonale samlinger, seminarer, kurs og konferanser – faglig, politisk, og administrativ kunnskap er uvurderlig i det lokale og regionale arbeidet
- Bidrar med kunnskap og hjelp/kritikk av medieinnspill
- Gir råd om søknader – kjennskap til kriterier, planer, og føringer hjelper
- Må prioritere strengt og tenke strategisk

Koordinatorstillingene er svært spesielle, krever høy kompetanse, og må spesialiseres i henhold til utfordringene i hvert fylke men må også justeres ved nye planprosesser og nye typer arealsaker. Taklet på rett måte er dette en styrke ved FNF ordningen.

FNF oppleves som svært nyttig fordi:

- Forumet representerer bredden av natur- og friluftslivsorganisasjoner
- Det er en del av et regionalt og nasjonalt kompetansenettverk
- Forumet har tilgang til sentrale ressurser og kan fremme nasjonalt viktige saker videre
- Det taler naturens sak og finner enighet på tvers av mange interesseområder

FNF Rogaland erfarer at myndighetene som kjenner oss er udelt positive til forumet og forventer nå medvirkning. Dette gjelder spesielt politikere, Regionalplanavdelingen i Fylkeskommunen og enkelte kommuner der vi har vært involvert i saker. Administrasjonene er også glade for å ha et kontaktpunkt som representerer bredden samtidig som de fortsatt dyrker gode forhold med enkeltorganisasjonene. Ellers har vi fortsatt utfordringer med å gjøre oss kjent men arbeider jevnt og trutt med å knytte kontakter og være til stede.

FNF Rogaland anbefaler:

- Prioritering av kartlegging og verdisetting av friluftslivsområder i kommunene. Midler må følge og de minste så vel som store områder bør omtales, på tvers av eierforhold.
- Evaluering av NML bør følges opp med utarbeidelse av metodikk for vurdering av sumvirkninger og for når føre-var prinsippet skal gjelde. FNF bidrar gjerne med regionale og lokale eksempler.
- Øremerking av regionale midler til FNF-ene for å sikre bedre samarbeid på tvers av fylkene og større forpliktelse til oppfølging av ansvar for friluftslivet

Tross eller pga. store utfordringer og alvorlige trusler mot Vestlandsnaturen og kystlandskapet opplever vi også mange hyggelige ting. For eksempel, FNF koordinerte nominerte Haugesund Turistforening til Rogalands miljøvernpris for 2013. Denne vant de inkl. diplom, statuett, kr. 50 000 og mye oppmerksomhet i media på Haugalandet. Ved utdelingen benyttet vi anledningen til å takke Fylkesutvalget for et viktig vedtak gjort nylig vedr. vindkraft.

Trusselen mot naturen har aldri vært større samtidig som behov for tilgjengelige naturområder er viktigere enn aldri før. Folk flest forstår stort sett hva anlegg og industri kan bety for naturopplevelse og friluftsliv men det er svært få som forstår konsekvensene for naturmangfold og klima. Dette gapet i kunnskap prøver FNF møyssommelig å fylle. Kravene til profesjonalisering, mål om økt frivillighet, nye lover og regler for demokratisk medvirkning – gjør at FNF-samarbeid, tilstedeværelse og et arbeidende sekretariat blir desto viktigere. Vi ser fram til at flere av disse temaene blir adressert videre.

v. Emily Halvorsen, koordinator, FNF Rogaland